

Anneli Lehtimäki

Pidettäisiinkö sukukokous

Nykyään syntymäpäivinä ollaan matkoilla, tai ei ole vastaanottoa, hääät jos niitä ollenkaan on, kuitataan käymällä papin tai tuomarin pakinoilla, hautajaiset toimitetaan vain lähimpien läsnäollessa. Ehkäpä näitä "puutteita" korvaamaan on tullut yhä enemmän yleistyvä sukukokousten pito.

Sirkka Karskela ansiokkaassa kirjassaan ei juuri tähän asiaan puutu - toisaalta tämänlaiset kokoukset varmasti voidaan pitää ilman virallista kaavaakin.

Kuitenkin, kun ensimmäisiä oman sukumme kokouksia järjestimme, olivat hyvät neuvot olleet arvokkaita. Tähän olen koonnut omia kokemuksia, sekä puskaradioitse saatuja haastattelutuloksia.

Usein näyttää idea sukukokouksesta syntyvän pienemmässä tilaisuudessa, jossa suvun jäsenille tulee ajatus että: "pitäisi kokoontua joskus isommallakin joukolla". Tämä "joskus" toteutuu parhaiten siten, että heti nimetään työryhmä, joka pistää töpinäksi.

Meidän ensimmäinen sukukokokoksemme saatiin koolle siten, että jokaisesta sukuhaarasta valittiin yhteyshenkilö, joka toimitti kutsun omalle lähipiirilleen ja kun tämän lisäksi toimi epävirallinen puskaradio, saatiin suku yllättävän hyvin koolle.

Työryhmän ensimmäisiä päätettäviä on: koska ja missä. Varmaa on, että sama aika ei koskaan sovi kaikille, mutta että mukaantulojoille jäisi järjestelyaikaa, pitäisi ilmoitus kokouksesta olla perillä vähintään kaksi viikkoa aikaisemmin. Kesäaikahan meillä Suomessa on kokousaikaa, toisaalta juuri tästä syystä ehkä kannattaisi kokoontua talvella. Joku suvun historiaan liittyvä merkkipäivä olisi tietysti kokoontumispäiväksi sopiva.

Mielekkäin kokoontumispaikka olisi suvun "kantatila", koska yleensä tullaan mielellään verestämään vanhoja muistoja tutulle paikalle. Aina tämä ei ole mahdollista, joten silloin voidaan varata tilat ravintolasta tai muusta kokoontumispaikasta ja tilataan sinne tarjoilu.

Tässä vaiheessa alkaa olla selvillä mikä tulee olemaan osallistumismaksu. Laskua on hyvä pyöristää senverran ylöspäin, että puhel-, posti - ym. kulut tulevat peitettyä. Joskus saattaa rahaa tulla vähän ylikin, silloin on suvun oma pankkitili omine hoitajineen hyvä olemassa.

Kun toimikunta on pääpiirteittäin päättänyt ohjelmasta, voidaan kutsut lähettää. Meidän ensimmäiset kutsumme menivät siis yhteyshenkilöiden kautta. Kutsuissa ilmoitettiin ajan ja paikan lisäksi osallistumismaksu, kerrottiin ohjelmasta ja ohjelmansuorittajatoivomuksista sekä esitettiin toivomus valokuva- ja arkistonäyttelyyn tarvittavasta materiaalista. Tarjoilu-ym. järjestelyjen vuoksi pyydettiin ilmoittautumaan määräpäivään mennessä kutsun allekirjoittaneelle.

Kutsujen mukana lähetettiin suvun jäsenille itse laadittu ja monistettu kaavake, jolla saatiin koottua suvun kortisto henkilö- ja osoitetietoineen. Kortiston avulla voitiin sitten seuraavan kokouksen kutsut lähettää suoraan itseksellekin.

Kokouksen meno pysyy hyvin koossa, jos tilaisuuteen valitaan kaksi tärkeätä henkilöä: emäntä, joka kutsuu ruokailuun ja kahville, jolle voidaan jälki-ilmoittautua ja joka tarvittaessa hoitaa rahastamisen.

Yhtä tärkeä on juontaja, joka niinsanoakseni kuuluttaa ohjelman ja hoitaa mahdolliset tiedotukset. Meillä on ollut tapana koota suvun piiriin liittyviä kaskuja, ne on juontaja tarjoillut yleisölle muun ohjelman lomassa.

Jokaisen suvun piiristä löytyy esiintymistaitoisia ja -haluisia musiikki- ja lausunta- ym. ohjelman suorittajia, joiden esitykset sijoitetaan mukavasti keventämään virallisempaa ohjelmaa, muuten olisi hyvä saada esiintyjiksi suvun nuoria, jotka näin tulisivat

suvulle tunnetuiksi. Ohjelma voisi olla vanhaakin: suvun piiriin liittyviä kehtolauluja, piirileikkilauluja, loruja ja miksei vaikkapa se mummuvainaan mielivirsi. Sukuun liittyvät kaskut, ehkäpä omatekoiset runotkin, ovat omintakaisia lausuntanumeroita.

Jos suukokous pidetään suvun kotipitäjässä on kokouspäivä yleensä aloitettu osallistumalla Jumalanpalvelukseen ja sen jälkeen käyty tervehdyskäynnillä esivanhempien haudoilla.

Varsinaisella kokouspaikalla on ensimmäiseksi syöty juhla-lounas, johon on pyritty sisällyttämään ainakin joitakin perinneruokia.

Sitten varsinaiseen ohjelmaan: Aloitusmusiikin jälkeen juontaja toivottaa suvun tervetulleeksi ja antaa puheenvuoron avaussanojen lausujalle, joka puheensa yhteydessä mainitsee edellisen kokouksen jälkeen edesmenneet suvun jäsenet, hiljaisen hetken jälkeen on paikalla sopiva musiikkinumero.

Esitelmän pitäjäksi sopinee henkilö, joka on perillä suvun historiasta, on tehnyt tai aikoo tehdä sukututkimuksen ja mahdollisesti suukirjan. Joka tapauksessa tässä on mahdollisuus esittää läsnäolijoille ehdotus suvun arkiston tai muistitiedon keräämisestä. Suvun jäsenillä saattaa olla hallussaan vanhoja asiakirjoja, kuten tilakarttoja, kauppakirjoja, torpparikontrahteja, perunkirjoja, huutokauppapöytäkirjoja, vanhoja kirjeitä, erilaisia todistuksia, oikeudenpöytäkirjoja (jotka eivät ehkä aina ole kovin mairittelevia), erittäin tärkeitä ovat vanhat valokuvat, joista nyky menetelmien saa hyviä jäljennöksiä.

Suvun vanhoilla jäsenillä on mielessään muistitietoa, jonka tallentaminen on tärkeää. Useilla vanhoilla tiloilla on paikannimiä, jotka ovat olleet vain juuri sen talon käytössä, suvulla saattaa olla perimätietona vaeltaneita lausahduksia ja sanantapoja, joiden alkuperääkään ei enää moni tiedä. Samoin saattaa olla omia tapoja esimerkiksi häiden, hautajaisten ym. perhejuhlien vietosta. Talon elämään saattoi läheisesti liittyä erilaiset kävijät: suutarit, kraatarit, sahdintekijät, puuesineiden tekijät, tinurit, kuoharit, tarkastuskarjakot, kiertokoulunpitäjät, erilaiset kulku-kauppiaat, ne saattavat hyvinkin läheisesti liittyä sukuun ja sen historiaan.

Tässä ei ole tarkoitus panna sanoja esitelmäitsijän suuhun, ai-noastaan vihjaista, miten hyvä tilaisuus kokouksessa on esittää vetoomus perimätiedon tallentamisesta - silloin ovat paikalla kiinnostuneimmat ihmiset. Kun perimätieto on koossa on esitelmän aiheita yllin kyllin.

Vapaan sanan aika on tärkeä ohjelmanumero, siinä suvun jäsenillä on mahdollisuus kertoa muistelmiaan tai uutisiaan jne. Meidän su-vussamme on havaittu hyväksi myöntää ajallisesti rajattuja puheen-vuoroja.

Virallisen ohjelman jälkeen on ollut kahvitarjoilun vuoro ja yh-dessäoloa on jatkettu vapaan seurustelun merkeissä, se on tärkeä osa kokousta, samoin kuin väentuvassa tai riihessä pidetyt tanssit. On ollut hauska huomata, että kovin diskoutuneiksi mainitut nuo-ret ovat olleet innokkaita osallistujia näissä "kalkkisten" tans-seissa. Eräät tanssit venyivät aamutunneille, kun nuoriso halusi oppia kunnolla jenkkaa ja polkkaa. Nuoret ovat olleet myös aktii-visesti järjestämässä ja osallistumassa retkiin suvun kantapai-koille.

Nyt on ehkä tuntunut siltä, että sukokokouksen tarveaineet ovat pitkät perinteet maaseudulla ja juhlaava joukko esi-isiä ja -ätejä, näin ei tietenkään ole, sukokokouksessa on antoisaa vaikka ei (ainakaan vielä) ole tietoaakaan historiasta tai perinteistä. Val-lan kiintoisaa perinnetietoa, niinkuin esi-isiäkin löytyy toki kaupungistakin ja yhdessäolo kaupungissa on aivan yhtä antoisaa.

Sukukokouksiin on oltu tyytyväisiä, sitä osoittaa jo se, että yleensä on haluttu jo alustavasti sopia seuraavan kokouksen ajas-ta ja paikasta. Mutta että tästäkin säännöstä olisi poikkeus: luin eräästä julkaisusta jutun sukokokouksesta, jonka osanottajat erään mukanaolleen mielestä oli kutsuttu koolle puhelinluettelon mukaan, kunhan vain oli sama nimi. Tämä haiskahtaa liiketoimin-nalta ja se ei tietenkään ole mukavaa näissä yhteyksissä.

o o o

Anneli Lehtimäki ja Kaarlo Haapanen ovat toimittaneet sukokirjan nimeltä "Tyrvään Poussat", Tampere 1986. Sukukirjan teosta Anne-li Lehtimäki on kirjoittanut artikkelin "Toimitimme sukokirjan". Artikkelin on julkaistu Orpana n:o 4/1986 s.9.